

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

*м. Одеса
16-17 березня 2022 року*

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

У виданні представлено тези II Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 16–17 березня 2022 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітянців, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

Координатор проєкту

О. В. Ткачук

Упорядники:

кандидат педагогічних наук, доцент *О. В. Ткачук*,
старший викладач *Т. С. Штикало*

Відповідальні секретарі:

О. В. Ткачук, Т. С. Штикало

Друкується за рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(*протокол № 2 від 29 вересня 2022 р.*)

ISBN 978–966–927–868–5

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2022

Вершинін Веніамін Миколайович

*старший викладач кафедри технологічної та професійної освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
veniaminv47@gmail.com*

ЕЛЕМЕНТИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА У ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ

Ключові слова: дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво, закономірності, композиція, образ, символіка.

Використання елементів різних видів декоративно-ужиткового мистецтва — поширений прийом у композиціях сучасного графічного дизайну. Орнамент та його елементи часто використовуються у роботі з упаковкою, рекламою, книжковою та електронною графікою. У практиці дизайну використовуються прийоми стилізації природних об'єктів флори та фауни, характерні для композицій декоративно-ужиткового мистецтва народних промыслів. При створенні декоративної композиції в графічному дизайні поряд з елементами формальної композиції часто використовуються різні елементи та принципи декоративного прикладного мистецтва, стилізовані малюнки, фігури тварин та рослин.

Декоративні елементи творів народної творчості можуть бути інтерпретовані для надання виробу національного характеру. Так само можуть використовуватися елементи світового декоративного мистецтва різних епох висловлення особливостей характеру конкретного історичного стилю. У декоративній композиції сучасного графічного дизайну однією з трьох основних складових (поряд з образністю та композиційною цілісністю) є принцип стильової єдності. Композиція, як правило, будується на формальних закономірностях як основі дизайнерського проектування. Необхідно поєднати стилістику сучасної композиції (що створюється на науковій базі) з емпіричними прийомами традиційного декоративно-ужиткового мистецтва.

Для стильової характеристики зазвичай використовуються:

— характерні колірні поєднання та графічні шрифтові та образно-символічні особливості;

— різні графічні елементи: шрифтові, знакові, картуші, вензелі, рамки, куточки, що містяться зазвичай в декорі та орнаментальному оформленні книг, грамот та ін.

Означені історичні та стильові елементи мають бути підпорядковані образному задуму проекту та загальній графічній композиції.

Кожен вид декоративно-прикладного мистецтва має глибинне народне коріння. Характерні принципи і стилістичні особливості, колірні поєднання та композиційні прийоми вироблялися багатьма поколіннями майстрів емпіричним методом. Тому при використанні елементів різних видів декоративного мистецтва в графічному дизайні необхідно враховувати особливості та закономірності кожного з цих промислів, зберігаючи їхню первозданну красу і значущість. Трансформуючи для своїх цілей елементи декоративного мистецтва, необхідно дбайливо ставитися до їх характерних закономірностей, вироблених у процесі вікової практичної діяльності.

Крижевська Світлана Григорівна

*старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
член Національної спілки художників України*

РОЛЬ ВИЩОЇ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЗБЕРЕЖЕННІ І РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УМОВАХ УРБАНІЗАЦІЇ

Ключові слова: художня освіта, національні традиції, культурна спадщина, збереження.

Твердження про різнобічну цінність народного мистецтва починаючи з кінця ХХ ст. вже не потребує доказів. Саме ж поняття «народне мистецтво» існує лише сто років. Вперше цей термін вжив австрійський вчений Алоїз Рігль. Хоч він і вважав окреслене ним явище найнижчою з ланок у ланцюгу стадій розвитку мистецтва, проте він визначив і обґрунтував вагомість його естетичного, мистецького потенціалу, влучно ствердивши: «де закінчується традиція — починається інтернаціональна мода».

Протягом останнього століття народне мистецтво зазнало суттєвого і руйнівного впливу масової культури. Внаслідок тривалого перебування індустріалізованих суспільств у полоні уніфікації відбулися приглушення, злам і викорінення національних естетично-